UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo diuitias p[er] volu[n]taria[m] paup[er]tate[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

bꝛātis eccleſie. Solēniter enī celebrat vniuerſalis eccl'ia martyriū btī Laurētij. Et multi ſctī doctores in ſuis ſmonibꝫ glioſum eiꝰ martyriū ꝯmēdant: in q̄ victorioſiſſimꝰ atq̄ glioſus apparuit: vt ſup̄ dictū eſt: ꝓpter qḋ bn̄ dictꝰ eſt laurētiꝰ q̄ſi laureā tenēs q̄ eſt corona ḋ lauro facta, eo ꝙ olim de hmōi ramis coronabāt victores. Eccl'ia aūt tantā martyrij victoriā ſpeal'r comendās dat ei inter martyres tria ſpecialia ꝑuilegia q̄ ad officiū eccl'iaſticū.

¶ Primū in vigilia. Solꝰ enī ille int' martyres habꝫ vigiliā ſiue ieiuniū. ¶ Scōm in octaua. Ipſe nāq̄ ſolꝰ cū ſtephano hꝫ octauā iter martyres. ¶ Tertiū in regreſſibus antiphonaꝝ: qḋ ipe ſolus hꝫ cū paulo. Paulꝰ ꝓpter excellētiā ꝑdicatiōis. Iſte ꝓpter excellentiā paſſiōis. Iō bn̄ ḋr Aug. in ſer. hoḋ. Btm̄ viꝝ laurentiū tota debemus deuotione ſuſcipe

Tertia eſt honorificatio

bꝛificātis glie. j. Reg. ij. ḋr dn̄s: Quicūq̄ honorificauerit me glorifi. eū. Cū ḡ b. laurētius honorificauerit dn̄m mltiplicit' ſibi miſtrādo ⁊ ꝑ fide militādo nō dubiū q̄n glioſe triūphet cū chꝛo. Ps. Glia ⁊ ho. coro. eū dn̄e. Nūc ḡ a p̄re q̄ in celis eſt honorificat' de gl'ie ſue eternitate ſecurꝰ qm̄ ſꝑ ipi dn̄o toto corde ⁊ deuotiōe ꝑfecta miniſtrauit. iuxta ꝟba paſſūpta: vicꝫ Siq̄s mihi miſtrauerit ⁊c. Hūc ḡ veneremur: hūc deuote rogemꝰ vt ꝓ nobis apḋ chꝛm interceſſoꝛ exiſtat: q̄tꝰ eiꝰ meritꝫ illa nob dei gr̄a largiat' q̄ dn̄o digne miniſtrare ſic poſſimꝰ vt tandē cū eo mereamur honorificari a patre q̄ in celis eſt. Amen.

¶ De btō Bernardo abbate. Sermo

Memoria eius

in bn̄dictōe ē. Ecc. xlv. Prouer. x. Mēoria iuſti cū laudibꝫ: ⁊ nomē ipſoꝝ putreſcet. Eſt aūt mēoria b. bernardi ⁊ cꝰlibet ſctī in bn̄dictiōe laudis p̄cipue ꝓpter tria. ¶ Primo ꝓpter gliaꝫ copioſe bꝛificatiōis. Ecci. xliiij. Laudēꝰ viros glioſos. ¶ Scḋo ꝓpter ꝯfidētiā fructuoſe ꝓcinatiōis: qꝛ ꝯfidimꝰ eū noſtꝝ eſſe ꝓnū apḋ deū. Vn̄ ipe Ber. In feſtiuitatibꝫ ſctōꝝ gaudere debēꝰ: qꝛ patronos ꝑmiſimꝰ. ¶ Tertio ꝓpter euidentiam ꝟtuoſe exēplatiōis. Phil. iij. Obſuate eos q̄ ita ambulāt ſicut hētis formā. Dedit ergo nobꝫ btūs ber. triplex exēplū ſalutare ꝓpt' qḋ memoria eiꝰ in bn̄dictiōe ē ⁊ nobꝫ valde fructuoſa.

¶ Primū eſt exēplū ꝯtēnēde mūdanitatꝫ
¶ Scōm eſt erudiende fraternitatis.
¶ Tertiū eſt inq̄rende diuinitatis

Primū igit' eſt exemplū ꝯtēnende mūdanitatꝫ. j. Jo. ij. Nolite diligere mū. neq̄ ea q̄ in mū. ſunt qm̄ ſiq̄s diligit mū. nō ē cha. p. in eo: qm̄ oē qḋ eſt in mōo aut ꝯcupia carnis eſt ⁊ ꝯcu. oclo. et ſupbia vite. Hec ibi. Contēpſit vtiq̄ btūs ber. oīno tria q̄ ſunt in mūdo ⁊ nobis exemplū dedit vt ea p̄iter ꝯtēnamꝰ.

¶ Primo diuitias ꝑ volūtariā pauptatē.
¶ Scḋo delitias ꝑ integrā caſtitatē.
¶ Tertio ſupbias ꝑ verā hūilitatē

Primo ꝯtēpſit diuitias

ꝑ voluntariā pauptatē: q̄ſi dicēs cū paulo Phil. iij. Oīa arbitroꝛ vt ſtercoꝛa vt xp̄m lucrifaciā. Btūs ſiquidē bern. in burgundia caſtro fōtanis ex nobilibꝫ valde ac religioſis parētibꝫ ortꝰ eſt. Cuiꝰ mr̄ mox vt ipm partu edidit: manibꝫ ꝓprijs deo obtulit: alienis vberibꝫ ipm nutriri refugiēs q̄ſi cū lacte mr̄no / mr̄m q̄dammō boni naturā ei infundēs: quē cibꝫ groſſioribꝫ paſcēs ꝯtinuo ad eremū tranſmiſit: q̄ anno. xxij. etatis ſue cū ſocijs plꝰ q̄ꝫ. xxx. ordinē ciſtercienſ. eſt ingreſſus: ⁊ ſic tpales diuitias cōtēpſit adeo vt nihil oīno de ipſis curaret. Vn̄ ſel' cū quidā abbas ꝓ vno cenobio cōſtruēdo ſexcētas marchas argēti btō ber. miſiſſet q̄s ꝑdones a ferētibꝫ vi abſtulerāt: ait: Bn̄dictꝰ deꝰ q̄ nob pepcit ab onere: ſꝫ et illis q̄ tulerūt leuiꝰ parcēdū eſt: Tū qꝛ hūana cupiditas ſuſtulit. Tū qꝛ magna pecunia magna tētatio fuit. Vide q̄ꝫ parꝝ curabat de amiſſiōe pecunie. Vn̄ ⁊ ipe ſ. iiij. ſup Can. ḋr. Filij adā genus auaꝝ q̄d vobis cū terrenis diuitijs q̄ nec vere nec vr̄e ſunt. Auꝝ ⁊ argentū vere terra rubea ē et alba quā ſolꝰ erroꝛ hoīm facit aut magis reputat p̄cioſam: deniq̄ ſi vr̄a ſunt: tollite ea vobiſcū: Camelꝰ vnū ſolū pondꝰ habꝫ Diues duo: vnū frenaꝝ poſſeſſionū: aliō

petōꝝ. Primū i morte deponit᷑: aliō velit nolit mortēs retinet᷑: niſi an̄ morte ōponatur. Vere ꝗ diuitie nō opes ſunt: ſed virtutes: qs ſecū ꝯſciētia portat vt in ꝑpetuū viuēs fiat. Hec ille.

Scd̄o ꝯtempſit delitias

ꝑ integrā caſtitatē quā ſuauit ꝛ multū amauit. Vn̄ ipſe in q̄dā ep̄la in laudē caſtitatis dī: Quid caſtitate decoriꝰ q̄ mundū de imūdo ꝯceptū ſeīe facit: et de hoſte domeſticū: ꝛ de hoīe angelū. Hec ille. ¶ Per tria aūt cuſtodiuit caſtitatē ¶ Primo per repreſſiuā abſtinētiā quā vtiq multā ſibi indicebat. ſagimē crudū ꝓ butyro n̄ diſcernēs cōedebat aliq̄n: oleū ꝓ aqua bibebat: pulmētū ex folijs fagi ꝯfectū diu ſumpſit: vigilabat vltra poſſibilitatē humanā: cilicio inſuꝑ multo tꝑe vſus eſt quſq occultū eſſe potuit. q̄ſi dī. cū Paulo. j. Cor. ix. Caſtigo corpꝰ meū ꝛ in ſuitu. redigo. q̄ſi etiā ꝯſiderās illō Hiero. in ep̄la ad cuſtochiū. Meliꝰ eſt ſtomachū te dolere q̄ mētē: imꝑare corpi q̄ ſeruire: greſſu vacillare q̄ pudicicia. ¶ Scd̄o ꝑ correptiuā violentiā. Nā cū ſel' ꝯtigiſſet eū oclos in mulierē q̄ndam aliquādiu infixiſſe: in ſeipſo erubuit ꝛ in ſtagno gelidaꝝ aq̄ꝝ rādix ꝑmāſit donec pene exāguis effectꝰ ꝑ grām dei a calore corꝑalis ꝯcupiētieꝰ refriguit. Gal. v. Qui chri ſunt carnē ſuā crucifixerūt cū vicijs ꝛ ꝯcupiſcētijs. ¶ Tertio per fugitiuā diligentiā. familiaritates em̄ mulierꝝ ꝑicloſas fugiebat: cauēs illō Eccl. iij. Qui amat ꝑiclm ꝑibit in illo.

Tertio ꝯtēpſit honores ꝛ

ſuꝑbias ꝑ verā humilitatē. Vn̄ ꝛ ipſe dic ꝙ mr̄ ſalutis hūilitas. Vn̄ cū ipſe mltū nobilis eſſet: tn̄ nō curauit de nobilitate car ſed de nobilitate mētis: cuiꝰ fundamētum eſt hūilitas. Cū etiā a multis ciuitatib' electus eſſet in ep̄m. ſ. Janue ꝛ mediolani: reſpōdit ſe nō eſſe ſuū: ſed alioꝝ ſeruitio deputatū. ex q̄ apparet eiꝰ hūilitas. Apparet etiā ex eiꝰ patiētia. Cū cuidā ep̄o ſcpſiſſz eū amicabil'r āmonēs: ille vehemēter exacerbatus amariſſimā ſibi ep̄lam reſcpſit: ita dicēs in ꝑncipio. Salutē ꝛ nō ſpm̄ blaſphemie: tāq ſi ex ſpū blaſphemie ſibi ſcripſiſſet bernardꝰ. Ad quē bernardꝰ: Ego ſpm̄ blaſphemie me hr̄e nō credo: nec maledixiſſe cuiq: nec maledicer̄ me velle ſcio ꝑſertim ꝑncipi ꝑpl'i mei. Itē cū ſemel q̄daꝫ eū in maxilla ꝑcuſſiſſz: vir circūſtātes adiurauit ne illū tāgerēt: ſz i pace abir̄ dimitterēt. Sed heu heu q̄ paucꝫ ſc ſiles, nam nūc q̄libet minimaꝫ q̄cunq iniuriā vult vindicare: nō attēdens qō dī Eccl. xxviij. Qui vindicare vult a deo inueniet vindictā. Circa hoc deberet chriānꝰ notare exēplū de iulio ceſare de q̄ Tulliꝰ refert: ꝙ nihil obliuiſcebatur niſi iniurias ꝓprias: ſi hoc legit᷑ feciſſe vir paganꝰ imꝑiali potētia ꝑditus: et iō ad vlciſcendū potēs: quid deberet facere chriānꝰ ad hoc ſue legiſ mādato ligatus. Sed heu q͛ pagan͛s peiores facti ſūt chriani. Ex dictis apparet q̄liter b. bernardꝰ prorſus ꝯtēpſit mundana: ꝛ ſic nobis reliq̄t exēplū ꝯtēnende mūdanitatis: ꝓpter qō recte dicemꝰ ꝙ memoria eiꝰ in benedictiōe eſt.

SEcōm eſt exemplū erudiēde fraternitatis. Dan. xij. Qui ad iuſticiā erudiūt multos erūt q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Erudiuit aūt btūs bernardus alios triplici doctrina.

¶ Prima eſt doctrina ſcriptoꝝ.
¶ Scd̄a eſt doctrina verboꝝ.
¶ Tertia eſt doctrina factoꝝ.

Prima eſt doctrina ſcptorū.

Mltos em̄ libellos: mltas ep̄las. ꝛ mltos ſermōes ꝯſcripſit: q̄bus illuſtrat᷑ eccleſia. Et ꝑfecto ex ſcptis ſuis apparet q̄ affectus fuerit circa diuina. Na fere in oīb' ſcriptis ſuis oīa ſcribit afficiēdo ad amorē dei. vn̄ ipſe dicebat: Si ſcribas nō ſapit mihi niſi ibi legero ieſum: ſi diſputes aut ꝯferas n̄ ſapit niſi ſonuerit ibi ieſus. Hec ille. Attēdebat vtiq illō qō dī Aug. Ille ſcit qō latet ꝛ qō patet in diuis codicib' q̄ charitatē habet in manib'.

Scd̄a eſt doctrina verborū.

Prouerb. x. In labijs ſapiētis inuenit᷑ ſapiā. Et Eccl. xv. In medio eccl'ie aperuit os eius ꝛ impleuit eū dn̄s ſpū ſapie. Sepe vtiq ꝑdicabat ꝛ docebat ꝛ verba eiꝰ ignitiſſima erāt; vt q̄ſi de altero helia dicere poſſimꝰ de eo illō Eccl. xlviij. Surrexit q̄ſi ignis ꝛ verbū illiꝰ q̄ſi facula ardebat. Multos itaq ſua doctrina a vicijs